

JMÉNO vyčtené z karet

Byl studený začátek února roku 1964. Pošmourný den. Už v poledne se zdálo, že se co nejdřív začne stmívat. Kdo mohl, seděl doma u kamen a koukal na svět z okna. Tím pádem se později našlo i několik lidí, kteří si Karla Bednáře všimli. Muž v zeleném hubertusu se žlutou montérskou taškou přes rameno kráčel po okrajové ulici města Olomouce. Tady končila i periferie, za posledním rodinným domkem se silnice měnila v úzkou polní pěšinu mířící k neda-
lekému lesu. Chlapík se zastavil před vilkou a několikrát stiskl tlačítko domovního zvonku. Uvnitř to slabě řinčelo, ale nic víc se nedělo. Pokusil se otevřít železná vrátka předzahrádky.

„Co tady děláte?“

Trochu se polekal, přicházející mladá ženy si vůbec nevšiml. Nicméně během několika vteřin byl zase ve formě.

„Jsem elektrikář,“ pravil. „Jde o běžnou kontrolu rozvodů. Děláme ji v celé čtvrti. Copak jste nedostala oznámení?“

Žena se zarazila.

„Ne. Možná maminka... Tak pojďte dál.“

Odemkla dveře a vpustila chlapa do domu. Pečlivě si očistil boty, koukl na elek-

trómeř, vyšrouboval a zase vrátil na místo pojistky.

„To vypadá dobře. Máte rozvody v mědi?“

Neměla tušení. Nahlédl do několika místností, jako by pouhým pohledem mohl něco podobného poznat, ujistil se však, že je dům skutečně prázdný. Sáhł do své montérské tašky a vytáhl pistolí.

„Klid! Peníze a šperky sem!“

Mladá žena nevěřila svým očím. Stála jako socha neschopná obrany.

„Dělej!“

Pořád se nehýbala. Dostal vztek, popadl ručník do té doby přehozený přes židli, omotal látku kolem krku a začal dívku škrtit. Chvilí bojovala o trochu vzduchu, ale pak upadla do bezvědomí. To mu nestačilo. Vytrhl elektrickou přírodní šňůru od stojací lampy a kabelem svázal ženě ruce za zády. Odtáhl bezvládné tělo do ložnice a hodil na postel. Pak se pustil do rabování. Kuchyňská kredenc, zásuvky příborníku, velké dřevěné skříně. Věci vysypával na podlahu a rozha-

zoval kolem sebe jako šílenec. Moc spokojený nebyl, hrst mincí a několik drobných bankovek, to nestačilo ani na pořádnou útratu v hospodě. V malovaném hrníčku byla troška šperků. Zlaté náušnice, prsten s modrým kamínkem, stříbrná, drobnými rubíny posázená brož. Nacpal všechno do kapsy a chystal se k odchodu. Pak si však uvědomil, že se z ložnice ozývá sténání. Vrátil se, dívka seděla na posteli a zoufale se snažila zbavit pout. To ho rozzlobilo.

„Mrcho,“ řekl.

Podruhé se na ni vrhl, strhal z ní šaty a znásilnil ji. Teprve pak začal zase trochu přemýšlet. Zpackaná loupež a svědek, který ho mohl kdykoliv poznat. Ne, tak to nechat nemohl. Znovu začal dívku škrtit, když upadla do bezvědomí, vši silou utáhl ručník kolem hrdla a zavázal na uzel. Přesvědčil se, že oběť už nedýchá, naházel na tělo peřiny a dva plyšové koberce. Sebral montérskou brašnu, pečlivě utřel všechna místa, kterých se dotýkal nebo mohl dotknout. Potom seběhl se schodů na dvorek domu. Tam ho ale čekalo překvapení. Přibližně čtyřicetiletá paní otvírala zahradní vrátka.

„Kdo jste?“

Váhal s odpovědí. Popadla ho za klopy hubertusu.

„Co jste tu dělal?“

„Stalo se neštěstí!“ vyhrkl.

„Cože?“

„Někdo vám vykradl byt. Běžím na policii.“

Pustila ho a vešla do domu. On se zatím vzdaloval lehkým klusem. Nemířil však do města, ale běžel po polní cestě a brzo zmizel v lese.

Paní domu čekalo kruté překvapení. Strašlivý nepořádek v kuchyni, dokořán otevřené dveře ložnice. Nastlaná postel přikrytá koberci vypadala víc než podivně, žena odházela peřiny a našla pod nimi svou dceru. Přes šokující hrůzu jednala obdivuhodně přesně a racionálně. Okamžitě uvolnila škrtidlo, rozvázala spoutané ruce a začala dávat dívce umělé dýchání. Po několika nekonečně dlouhých minutách skutečně vdechla do bezvládného těla život.

● ● ●

Jest jakési zavedené pravidlo, že se jednotlivé etapy dějin lidstva vymezují pomocí válek a revolucí. Jsou ovšem události podstatnější, které mění běh věcí sice nenápadně, ale o to s větší důsledností. Zahájení pravidelného televizního vysílání, například, poznamenalo běžný život přímo neuvěřitelně. Nebo bleskový nástup počítačů. Příběh, který si vyprávíme, se odehrál ještě před computerovou epochou, a řada technických prostředků té doby se zdá až neuvěřitelně starobylá. To, co dnes počítač vybere z databáze během několika vteřin, představovalo dny a týdny piplové práce. Kartotéka kriminálně závadových osob se v té době příliš nelišila od způsobu, kterým si třídil poznámky o zločincích zakladatel vědecké kriminalistiky Alphonse Bertillon. Podlouhlé kartičky tvrdého papíru s děrovanými okraji, z nichž některé byly procvaknuté. Zasunutím několika jehel do příslušných otvorů se někdy podařilo mechanicky vytržít celou zásuvku. Pokud ovšem nebyly karty příliš opotřebované, pak totiž stejně ze svazku nevypadly. Takže spolehlivější bylo probrat všechno ručně.

Skupina D-2 – všechna vloupání do bytů v republice.

Předem vymezené znaky pachatele:

- a) Stáří 30 až 40 roků,
- b) výška 158 až 165 centimetrů,
- c) tmavé vlasy bez známek plešatosti,
- d) hovoří čistou češtinou.

Dalším třídícím hlediskem byly údaje o výkonu trestu. Dlouhá série podobně vyloupených bytů na Moravě totiž začínala v květnu roku 1963. Možná se jednalo o nováčka, jenž se postupně zdokonaloval, pravděpodobněji se však zdálo, že jde o zkušeného zločince, který před uvedeným datem nemohl krást, neboť byl za mřížemi.

Práce připomínala prosévání hromady písku. Z původních stovek možností zbylo sedmdesát jmen. Nastoupila další taktická hlediska.

- Pachatel si vybírá okrajové domky,
- zvoněním nebo klepáním ověřuje, jestli uvnitř někdo je,
- je-li majitel přítomen, vydává se za elektrikáře,
- v bytě vše prohledává a věci vyhazuje na podlahu,
- bere jen peníze a šperky,
- vloupání provádí ve dne mezi devátou a třináctou hodinou,
- i v létě nosí rádiovku,

● používá rukavice a utírá místa, kde by se mohly najít jeho otisky prstů.

Zbylo sedm osob, pracovníci operativy opustili archivy a vyrazili do terénu. Jeden z možných pachatelů nedávno zemřel a evidence to dosud nezaznamenala, druhý měl pevné alibi, třetí byl prokazatelně mimo území republiky. A tak dál. Nakonec zůstalo jen jedno jediné jméno. Karel Bednář, narozen 25. dubna roku 1928 v Brně. Při studiu jeho kriminálního spisu to vypadalo, jako by tam někdo doslova uložil opis taktických hledisek, která se vyskytovala v rozpracované sérii. Chybělo jen jediné, usvědčující důkaz.

Svědci vybírali tváře z předložených fotografií, obchodníci se zlatem a starožitnostmi krčili rameny, ale jeden z nich poznal drobné šperky pocházející z nedávné krádeže. Kontrola píchacích karet na pracovišti prokázala, že vzhledem ke střídavým směnám měl Bednář prakticky na každé vloupání z celé série volno.

Na základě zjištěných skutečností vydal prokurátor souhlas k zadržení a k následné domovní prohlídce.

Policisté si vsadili na moment překvapení. V závodě, kde byl podezřelý zaměstnán, zorganizovali exkurzi, které tam bývaly běžné. Bednář měl hosty provázet. Společně pak zašli do kanceláře vedoucího, a tam mu kriminalisté nasadili ocelové náramky.

„Co to děláte?“

Seznámili jej s jeho právy a převezli na Správu Veřejné bezpečnosti v Brně.

„Nic jsem neudělal.“

„To se jistě ještě ukáže.“

Byl velmi nervózní a řadu fakty podložených loupeží přiznal okamžitě. O té nejpodstatnější však mlčel jako hrob.

„A co ta Olomouc?“

„Nevím, o čem mluvíte.“

„Majitelka domu vás bezpečně identifikovala.“

„Asi se spletla.“

„Jsou svědci, co vás pozorovali z oken.“

„Chlapů jako já jsou stovky.“

„Prsten nalezený při domovní prohlídce ve vašem bytě patří jednoznačně poškozené. Na vnitřní straně je vyryto datum svatby.“

„Jó, ten šmuk. Koupil jsem ho v hospodě od pobudy, co neměl na útratu.“

Kriminalisté položili na stůl fotografický snímek kliky domovních dveří a zvětšeninu vějířku papírářských linií.

„Otisky prstů nelžou.“

To bylo trochu blufování. Neúplná daktyloskopická stopa sice s největší pravděpodobností Karlu Bednářovi patřila, neměla však dostatečný počet specifických markantů, aby ji soud uznal jako jednoznačný důkaz.

„Dobrá, byl jsem tam. Ale chtěl jsem jenom krást. Chápejte. Nakoukl jsem do ložnice a našel tam mrtvou svázanou holku. Příšerně jsem se zděsil. Utíkal jsem pryč, když mě potkala ta paní.“

Historika to byla značně nepravděpodobná, představovala však možnost úniku z nejtěžšího obvinění.

„Dobrá, tak si to sepíšeme.“

V kanceláři klapal psací stroj.

„Trváte na tom?“

„Jistě.“

„Tak to podepište.“

Karel Bednář byl vcelku spokojen. Roz-

máchle signoval jednotlivé stránky strojopisu.

„Je to svatá pravda,“ opakoval.

V tu chvíli se otevřely dveře a do kanceláře vstoupila dívka, kterou považoval za mrtvou. Měla na sobě stejné šaty, jaké z ní tak chvatně trhal.

„Lžete,“ pravila tiše.

Tím bylo vyšetřování prakticky ukončeno. Obviněný se sesul na židli, potom začal diktovat obsáhlou výpověď, ve které se přiznal k osmnácti bytovým krádežím a jednomu pokusu o vraždu.

Krajský soud poslal Karla Bednáře za mříže na plných patnáct let v nejprísnejší nápravně výchovné skupině. Obviněný se odvolal, ale soud vyšší instance rozsudek v plném znění potvrdil.

Od té doby uplynulo třiačtyřicet roků. Staré papírové kartotéky vzaly dávno za své, kriminalisté dnes mají přístup do dokonale fungujících počítačových pamětí. Stačí zadat příslušné heslo a párkrát kliknout myší. Karel Bednář byl na svobodu propuštěn v roce 1979, odseděl si tedy nezkrácený trest. Odstěhoval se do Mostu, kde našel zaměstnání jako pomocný dělník na povrchovém hnědouhelném dole. O čtyři roky později zemřel v mostecké nemocnici na srdeční infarkt. Bylo mu 55 let.

Antonín JIROTKA

Foto archiv

a ilustrační foto Václav ŠEBEK

S ohledem na možné pamětníky starého případu bylo jméno pachatele změněno.

